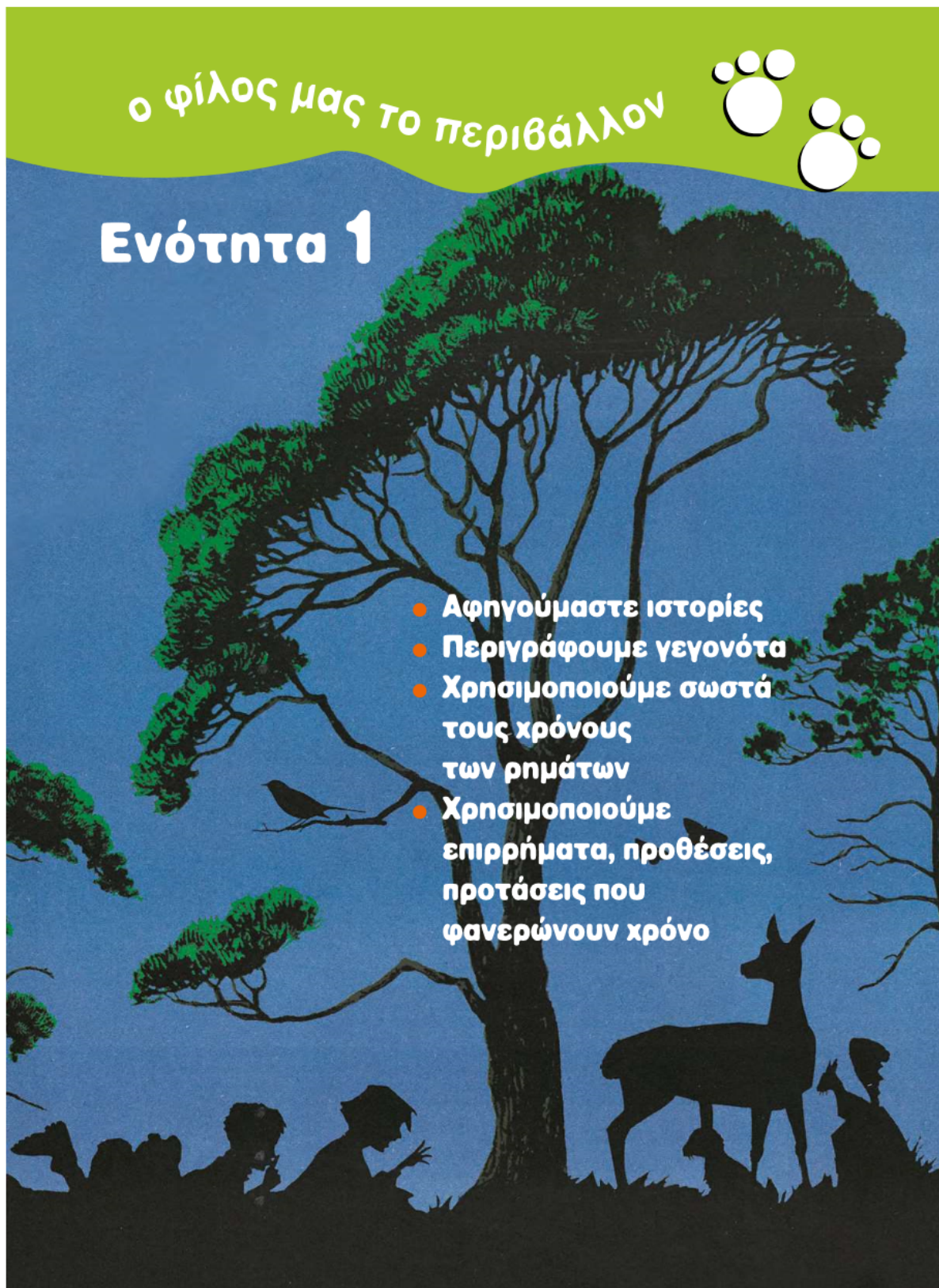

ο φίλος μας το περιβάλλον

Ενότητα 1

- Αφηγούμαστε ιστορίες
- Περιγράφουμε γεγονότα
- Χρησιμοποιούμε σωστά τους χρόνους των ρημάτων
- Χρησιμοποιούμε επιρρήματα, προθέσεις, προτάσεις που φανερώνουν χρόνο

Τρίτη, 12 Σεπτεμβρίου 2023

Γλώσσα

Ανάγν. σελ. 8 ΒΜ

Φυλλάδιο Γλώσσας

Επανάληψη τετρ.ελλην. χρόνους του ρήματος

Πρόγραμμα Τετάρτης

Γλώσσα

Γλώσσα

Αγγλικά

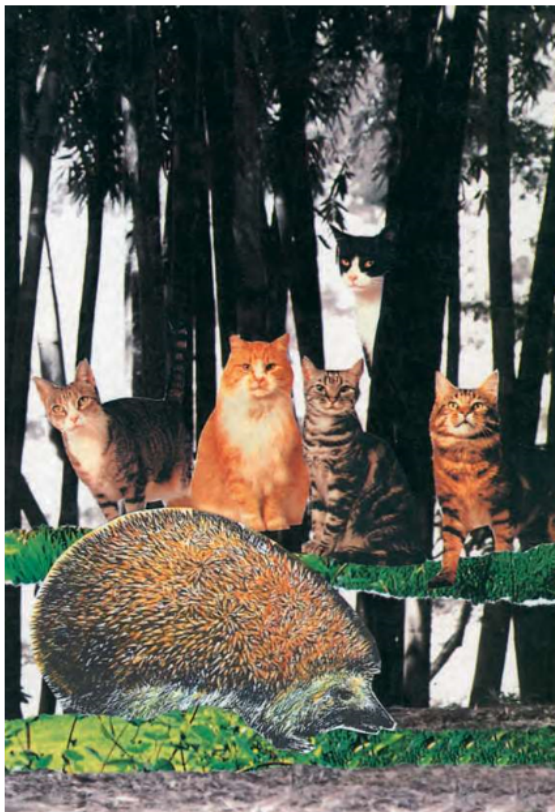
Μαθηματικά

Ιστορία

Αγωγή του Πολίτη

Ο φίλος μας το δάσος

Ο χρόνος κυλούσε παράξενα στο δάσος. Θρόιζε μαζί με τα πράσινα φύλλα της άνοιξης ή έπεφτε αργά μαζί με τις νιφάδες του χιονιού. Έσταζε από τα κλαδιά μαζί με τις σταγόνες της φθινοπωρινής βροχής ή χόρευε σαν διαμαντόσκονη στις ακτίδες του καλοκαιριάτικου ήλιου. Κυλούσε μαζί με τη ζωή και γινόταν ένα μ' αυτή.

Υπήρχαν πλάσματα στο δάσος σαν τα Εφήμερα, τα μικρά έντομα που φτερούγιζαν πάνω από τα ρυάκια τον Μάη και που ζούσαν μονάχα μια μέρα. Ήταν περίεργο όταν σκεφτόσουν πως μόλις και προλάβαιναν να δουν μια δεύτερη ανατολή, αν το προλάβαιναν κι αυτό. Υπήρχαν άλλα ζωάκια που ζούσαν πολλά ή λίγα καλοκαίρια και χειμώνες. Και τέλος, υπήρχαν οι πράσινοι γίγαντες, τα δέντρα, που κανένας δεν ήξερε πόσο ζούσαν. Τα ίδια το ήξεραν, αλλά τα δέντρα ένιωθαν τόσο διαφορετικά τον χρόνο!

Τα μικρά Εφήμερα όμως ζούσαν με τον τρόπο τους σε μία μέρα όσο ζούσαν τα δέντρα σε εκατοντάδες χρόνια. Μόνο ο ήλιος μετρούσε τη ζωή με αυγές και δειλινά. Τα πλάσματα του δάσους ήξεραν μόνο ότι ζούσαν μια ολόκληρη ζωή, και το τι μετρούσε ο ήλιος δεν είχε καμιά σημασία. Έτσι κι αλλιώς, ο ήλιος έλαμπε για όλα.

Το πόσο καιρό έμεινε ο Πορκιουπίνος, ο σκαντζόχοιρος, με τον Τιμ, τον σκίουρο, είναι ένα ερώτημα που μπορεί να ενδιέφερε μόνο τους ανθρώπους, αλ-

λά οι άνθρωποι δεν ανήκαν στον κόσμο του δάσους. Τα πλάσματα που ζούσαν εκεί δεν ήξεραν τα ρολόγια, αλλά, κι αν ακόμη τα ήξεραν, είναι σίγουρο ότι δε θα ενδιαφέρονταν γι' αυτά.

Υπήρχε η ώρα του φαγητού και η ώρα του ύπνου. Υπήρχε η ώρα που έκανε κρύο, ζέστη, που είχε βροχή ή αέρα. Και κάποτε έφτανε η ώρα που το κάθε πλάσμα χανόταν και οι γείτονές του δεν το ξανάβλεπαν ποτέ. Όλα αυτά ήταν φυσικά. Αλλά ο χρόνος που ξέρουν τα ρολόγια ήταν κάτι αφύσικο για το δάσος.

Γιώργος Μπόντης, *Λαμπερά αγκάθια*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2004

ο φίλος μας το περιβάλλον

1. Ποια πλάσματα του δάσους συναντάμε μέσα στο κείμενο; Σε ποιες κατηγορίες χωρίζει τα πλάσματα του δάσους ο συγγραφέας ανάλογα με το πόσο ζουν; Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΕΦΗΜΕΡΑ ΠΛΑΣΜΑΤΑ	ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΛΙΓΑ ΧΡΟΝΙΑ	ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΠΟΛΛΑ ΧΡΟΝΙΑ
ΠΛΑΣΜΑΤΑ είδος+διάρκεια ζωής	Μικρά έντομα που ζουν μία μόνο μέρα	Ο σκαντζόχοιρος και ο σκίουρος που ζουν πολλά ή λίγα καλοκαίρια και χειμώνες ζουν πολλά χρόνια	Τα δένδρα του δάσους που κανείς δε γνωρίζει την ηλικία τους, αφού ζουν πολλά χρόνια

Ο χρόνος

Όταν θέλουμε να δείξουμε στη γλώσσα μας τότε γίνεται κάτι, χρησιμοποιούμε πολλούς τρόπους.

▲ τους χρόνους των ρημάτων:

ΠΑΡΕΛΘΟΝ	ΠΑΡΟΝ	ΜΕΛΛΟΝ
Παρατατικός έγραφα	Ενεστώτας γράφω	Εξακολουθητικός μέλλοντας θα γράφω
Αόριστος έγραψα	Παρακείμενος έχω γράψει	Συνοπτικός μέλλοντας θα γράψω
Υπερσυντέλικος είχα γράψει		Συντελεσμένος μέλλοντας θα έχω γράψει

▲ επιρρήματα:

νωρίς, αργά, τώρα, ύστερα κτλ.

▲ φράσεις με προθέσεις:

σε λίγο, από καιρό, κατά το απόγευμα κτλ.

▲ χρονικές προτάσεις:

μόλις φτάσω..., πριν φύγω..., αφού έρθω... κτλ.

ο φίλος μας το περιβάλλον

Να γίνει προφορικά

4. Στο κείμενο τα περισσότερα ρήματα βρίσκονται στον παρατατικό. Μπορούμε να κάνουμε την αφήγηση πιο ζωντανή βάζοντας τα ρήματα στον ενεστώτα, σαν να συμβαίνουν τα γεγονότα την ίδια στιγμή που μιλάει γι' αυτά ο αφηγητής. Συνεχίστε:

Ο χρόνος κυλούσε παράξενα στο δάσος. Θρόιζε μαζί με τα πράσινα φύλλα της άνοιξης ή έπεφτε αργά μαζί με τις νιφάδες του χιονιού. Έσταζε από τα κλαδιά μαζί με τις σταγόνες της φθινοπωρινής βροχής ή χόρευε σαν διαμαντόσκονη στις ακτίδες του καλοκαιριάτικου ήλιου. Κυλούσε μαζί με τη ζωή και γινόταν ένα μ' αυτή.

Υπήρχαν πλάσματα στο δάσος σαν τα Εφήμερα, τα μικρά έντομα που φτερούγιζαν πάνω από τα ρυάκια τον Μάη και που ζούσαν μονάχα μια μέρα. Ήταν περίεργο όταν σκεφτόσουν πως μόλις και προλάβαιναν να δουν μια δεύτερη ανατολή, αν το προλάβαιναν κι αυτό. Υπήρχαν άλλα ζωάκια που ζούσαν πολλά ή λίγα καλοκαίρια και χειμώνες. Και τέλος, υπήρχαν οι πράσινοι γίγαντες, τα δέντρα, που κανένας δεν ήξερε πόσο ζούσαν. Τα ίδια το ήξεραν, αλλά τα δέντρα ένιωθαν τόσο διαφορετικά τον χρόνο!

Τα μικρά Εφήμερα όμως ζούσαν με τον τρόπο τους σε μία μέρα όσο ζούσαν τα δέντρα σε εκατοντάδες χρόνια. Μόνο ο ήλιος μετρούσε τη ζωή με αυγές και δειλινά. Τα πλάσματα του δάσους ήξεραν μόνο ότι ζούσαν μια ολόκληρη ζωή, και το τι μετρούσε ο ήλιος δεν είχε καμιά σημασία. Έτσι κι αλλιώς, ο ήλιος έλαμπε για όλα.

Ο φίλος μας το δάσος

1. Αφού διαβάσεις το παρακάτω κείμενο ν' αναγνωρίσεις τη φωνή στην οποία βρίσκονται τα υπογραμμισμένα ρήματα και να συμπληρώσεις τον πίνακα που ακολουθεί.

Μια φορά κι έναν καιρό, στην άκρη ενός πυκνού δάσους, μετρούσε τις μέρες της μια γέρικη βελανιδιά που είχε πάνω της ένα μονάκριβο βελανίδι. Ήταν στ' αλήθεια πολύ γριά, πάνω από εκατό χρονών, γι' αυτό όλοι στο δάσος την αγαπούσαν και την σέβονταν. Κάθε πρωί που έβγαινε ο ήλιος, πρώτη εκείνη χάιδευε και μετά όλα τ' άλλα δέντρα. Πρώτα αυτή μύρωνε ο ξέφυρος κι ο νοτιάς, πρώτα τα δικά της κλαδιά χουχούλιαζε για να ζεσταθούν. Σ' εκείνη τη γωνιά του δάσους, το χιόνι κι ο βοριάς καμώνονταν πως ξεχνούσαν να πάνε τον χειμώνα. Κανένα ζώο δε διανοήθηκε να ξύσει τα νύχια του στο στριφτό κορμό της ή να ταλαιπωρήσει με το βάρος του τα γέρικά κλαδιά της, ανεβαίνοντας επάνω για να κοιμηθεί.

Μαρία Φραγκιά, Το αλφαβητάρι της φύσης, εκδ. Ελληνικά Γράμματα

[illegible]

2. Γράψε το α' πρόσωπο όλων των χρόνων της οριστικής.

Ενεστώτας	τρέχω	κρύβομαι
Παρατατικός		
Αόριστος		
Εξακολουθητικός Μέλλοντας		
Στιγμιαίος Μέλλοντας		
Παρακείμενος		
Υπερσυντέλικος		
Συντελεσμένος Μέλλοντας		

3. Η ακροστιχίδα του περιβάλλοντος.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

1. Το ρήμα *πλένομαι* στον αόριστο (α' ενικό πρόσωπο).
2. Το ρήμα *παίζω* στον παρατατικό (γ' ενικό πρόσωπο).
3. Το ρήμα *ράβω* στον ενεστώτα (γ' πληθυντικό πρόσωπο).
4. Το ρήμα *ικανοποιώ* στον παρατατικό (β' ενικό πρόσωπο).
5. Το ρήμα *βρίσκομαι* στον αόριστο (α' πληθυντικό πρόσωπο).
6. Το ρήμα *αρχίζω* στον ενεστώτα (γ' πληθυντικό πρόσωπο).
7. Τώρα εσύ αυτή την ακροστιχίδα.
8. Το ρήμα *λερώνω* στον αόριστο (α' πληθυντικό πρόσωπο).
9. Το ρήμα *ονειρεύομαι* στον παρατατικό (γ' πληθυντικό πρόσωπο).
10. Το ρήμα *νιώθω* στον ενεστώτα (γ' πληθυντικό πρόσωπο).